

April 2023

นวัตกรรมทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษา : โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ใช้แหล่ง ทรัพยากรในชุมชน

อุดม ชัยญา

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

ชัยญา, อุดม (2023) "นวัตกรรมทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษา : โรงเรียนมัธยมศึกษาที่ใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน," *Journal of Education Studies*: Vol. 12: Iss. 2, Article 3.

DOI: 10.58837/CHULA.EDUCU.12.2.4

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol12/iss2/3>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

แนวคิดกรรมการศึกษาระดับมัธยม :

โรงเรียนมัธยมศึกษากับการใช้แหล่งทรัพยากรในชุมชน

อุดม บุญญา

โรงเรียนกับชุมชนต่างก็เป็นส่วนหนึ่งซึ่งกันและกัน อาจจะเปรียบได้กับร่างกายของคนเรา ซึ่งประกอบด้วยอวัยวะต่าง ๆ ถ้าขาดส่วนหนึ่งส่วนใดไปเสียแล้ว ก็ย่อมจะทำให้ความสมบูรณ์น้อยลงไป ฉะนั้นก็ดี ถ้าโรงเรียนขาดการสนับสนุนช่วยเหลือจากชุมชน และชุมชนไม่ได้รับประโยชน์จากโรงเรียนเท่าที่ควรก็ย่อมทำให้ส่วนรวมของท้องถิ่นนั้นแลดูจะอับเฉาลงไป

สถาบันทางการศึกษาหรือโรงเรียนตั้งขึ้นมาได้ก็โดยอาศัยเงินภาษีอากรจากประชาชน วัตถุประสงค์อันสำคัญก็เพื่อที่จะพัฒนาคนให้มี

คุณภาพตามที่ประเทศชาติปรารถนา นั่นคือ แก่นแท้ของการจัดการศึกษาก็เพื่อมุ่งหวังให้คน “รู้จักคิดเป็น รู้จักทำเป็น และรู้จักที่จะแก้ปัญหาด้วยการใช้วิจารณญาณที่รอบคอบได้เป็น” โดยทั่วไปเราต่างก็เข้าใจกันดีอยู่แล้วว่า “โรงเรียนเป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน” หน้าที่ของโรงเรียนก็คือ “ให้บริการแก่ชุมชน” โรงเรียนทำหน้าที่สอนและอบรมบุตรหลานของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรมและจริยธรรม ตามกระบวนการที่หลักสูตรได้วางแนวทางให้ไว้

ถ้าเรานึกย้อนหลังไปประมาณสัก ๒๐ ปี จะเห็นได้ว่าในช่วงนั้นโรงเรียนกับชุมชนจะมีความใกล้ชิดหรือมีความสัมพันธ์กันน้อยมาก อาจจะเรียกว่า ต่างคนต่างอยู่ ซึ่งแท้ที่จริงแล้วทั้งสองฝ่ายต่างก็มีผลประโยชน์เพื่อส่วนรวมของชาติร่วมกันทั้งในทางตรงและทางอ้อม ฉะนั้นจากแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๐ และการเปลี่ยนแปลงการใช้หลักสูตรปี พ.ศ. ๒๕๒๑ และ ๒๕๒๔ นี้ รัฐบาลมีความมุ่งหวังที่จะให้ประชาชนในชาติได้มีส่วนเข้ามามีส่วนร่วมช่วยเหลืองานด้านการศึกษาของท้องถิ่นให้มากขึ้น พร้อมกันนั้นรัฐบาลก็ยังได้กำหนดหน้าที่ของโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ ๓ ประการ คือ

๑. ทำหน้าที่สอนและอบรมนักเรียนให้มีคุณภาพตามที่หลักสูตรกำหนดไว้
๒. ทำหน้าที่สอนประชาชน
๓. ทำหน้าที่ให้บริการชุมชน

หลักสูตรในโรงเรียนมัธยมศึกษาปัจจุบันนี้ มุ่งที่จะ “สอนคนมากกว่าสอนหนังสือ” และจะเน้นให้ผู้เรียน ได้มีความรู้ด้านวิชาการงานและวิชาชีพ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและสนองความต้องการของผู้เรียนมากกว่าหลักสูตรเดิม แต่สภาพความพร้อมของโรงเรียนในการที่จะใช้เป็นที่สอนหรือฝึกฝนในวิชาชีพนั้นยังมีไม่เพียงพอกับความจำเป็น ถ้าเราพิจารณาให้ดี ๆ จะพบว่า

ในชุมชนนั้นมีแหล่งทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อการศึกษาอยู่มากมาย ซึ่งโรงเรียนสามารถที่จะนำเข้ามาใช้เพื่อการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี ปัญหาจึงอยู่ที่ว่า “โรงเรียนจะนำทรัพยากรเหล่านั้นมาใช้ได้อย่างไร”

มีผู้ที่อยู่ในแวดวงการศึกษาหลายท่านปรารถกันอยู่มากมายว่า การใช้สถานฝึกงานหรือสถานฝึกอาชีพนี้ใช้ไม่ค่อยจะได้ผลและไม่รู้จะดำเนินการโดยวิธีใดจึงจะได้ผลดี โดยเฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กและถ้าเป็นโรงเรียนที่ตั้งใหม่ ๆ ด้วยแล้วจะมีปัญหามาก โรงเรียนขนาดใหญ่หรือโรงเรียนในเมืองก็มีปัญหาไม่น้อยไปกว่าโรงเรียนขนาดเล็กเช่นกัน จึงมีคำถามว่า “ถ้าอย่างนั้นหลักสูตรของเราจะบรรลุผลตามเป้าหมายหรือ” หรือถ้าจะพูดให้ตรงประเด็นก็คือ “เราจะพัฒนาคน (ผู้เรียน) ให้มีคุณภาพตามที่มุ่งหวังไว้ได้สำเร็จอย่างไร” นั่นเอง นี่ก็คือ ปัญหาที่น่าจะลองคิดดู และเป็นปัญหาที่น่าจะทำลายความสามารถของโรงเรียนต่าง ๆ อยู่มิใช่น้อยการที่โรงเรียนจะสามารถสนองเจตนารมณ์ของหลักสูตรหรือความมุ่งหวังของรัฐบาลได้มากนักเพียงใดนั้นก็ขึ้นอยู่ถึงองค์ประกอบ (factors) และตัวแปรอื่น ๆ อีกมากมาย ถ้าขึ้นชื่อว่าการทำมาแล้วย่อมต้องมีอุปสรรคไม่มากนักน้อย จึงมีผู้กล่าวว่า

“คนที่ทำงานสำเร็จได้มาก คือ ผู้ที่สามารถแก้ไขปัญหามาตรการได้มาก” ซึ่งสิ่งเหล่านี้โรงเรียนทั้งหลายต่างก็เผชิญอยู่แล้ว

ในที่นี้จึงใคร่เสนอแนวทางในการที่จะใช้แหล่งฝึกวิชาชีพในชุมชนว่าควรจะมีขั้นตอนการปฏิบัติอย่างไร เพื่อโรงเรียนและผู้สนใจใฝ่รู้ทั้งหลายได้นำไปพิจารณาหรือจะทดลองนำไปใช้ดูบ้างก็ได้ เมื่อประสบผลดีอย่างไรแล้วก็นำมาแบ่งปันความคิดหรือแนวทางเพื่อไปใช้กันต่อไป

ก่อนที่จะเสนอรายละเอียดในการปฏิบัตินั้นใคร่ขอเสนอขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนเสียก่อน

การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ในงานจากการเรียนวิชาชีพได้กำหนดรูปแบบและรายละเอียดของแต่ละขั้นตอนไว้ดังนี้

ขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอน

หลักสูตร

สำรวจความต้องการ	ข้อมูลย้อนกลับ
ความจำเป็นของชุมชน	
สำรวจแหล่งทรัพยากร	ประเมินผลการ
ในชุมชน	เรียนรู้
วิเคราะห์ผลการสำรวจ	การนิเทศติดตาม
เพื่อนำมาวางแผนการเรียน	

สำรวจความต้องการ   ส่งนักเรียนไปฝึก
ของนักเรียน   ปฏิบัติงาน
แจ้งรายวิชาให้นักเรียนทราบ ปฐมนิเทศนักเรียน
ขออนุญาตครูผู้ปกครอง

๑. สำรวจความต้องการจำเป็นของชุมชน

ในขั้นแรกที่โรงเรียนจะต้องออกสำรวจความต้องการและความจำเป็นของชุมชนว่าต้องการอะไร และสภาพความเป็นอยู่โดยทั่วไปเป็นอย่างไร ในการสำรวจนั้นโรงเรียนต้องระดมพลังจากครูทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งฝ่ายแนะแนวและฝ่ายกิจกรรมนักเรียน วิธีการสำรวจอาจกระทำได้หลายวิธี เช่น

๑. ใช้แบบสอบถาม
๒. การสัมภาษณ์
๓. การเยี่ยมเยียนหรือการเข้าถึงประชาชนและผู้ปกครองนักเรียน
๔. ใช้วิธีการดำเนินงานแนะแนว

๒. สำรวจแหล่งทรัพยากรในชุมชน

เมื่อสำรวจความต้องการและความจำเป็นของชุมชนแล้ว โรงเรียนก็สำรวจหาแหล่งทรัพยากรต่อไป โดยพิจารณาความเหมาะสมที่จะสามารถใช้เป็น บัณฑิตในการเรียนการสอนได้ เช่น วิชาเกษตรกรรม ก็ศึกษาหาแหล่งฝึกงานที่มีการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ สุกร ไก่ วัว ฯลฯ พืชไร่ พืชสวน การทำนา เป็นต้น

ส่วนในวิชาอาชีพอื่น ๆ ก็เช่นเดียวกัน จึงเห็นได้ว่าทรัพยากรที่จะได้ในชุมชนนั้นมีทั้ง

- บุคคลในท้องถิ่น
- ทรัพยากรที่มีอยู่แล้วโดยธรรมชาติ
- สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นมาใช้
- เครื่องมือเครื่องใช้อื่น ๆ

๓. วิเคราะห์ผลจากการสำรวจเพื่อนำมาวางแผนการเรียน

ในขั้นนี้โรงเรียนจะต้องประชุมครูผู้สอน วิชาอาชีพนั้น ๆ วิทยากรและผู้ที่เกี่ยวข้องที่จำเป็น เพื่อทำความเข้าใจร่วมกันในกระบวนการเรียน การสอน การแก้ไขปัญหาอุปสรรค ซึ่งก่อนที่จะนำไปจัดแผนการเรียนให้เหมาะสมต่อไป

๔. สำรวจความต้องการของนักเรียน

ในขั้นนี้ต้องสำรวจความต้องการของ นักเรียนที่จะสมัครใจเรียนเสียก่อน เพื่อนำมา พิจารณาร่วมกับข้อมูลที่ได้สำรวจจากชุมชนไว้ แล้วด้วย ซึ่งกระทำได้โดยการให้นักเรียน กรอกแบบสำรวจที่ได้จัดทำขึ้น เพื่อศึกษา ความพร้อมและความต้องการของนักเรียน ทั้ง หมความีมากน้อยเพียงใด ซึ่งจะเป็นผลดีเมื่อ เริ่มเรียนไปแล้วนักเรียนจะได้ไม่ต้องขอเปลี่ยน แผนการเรียนใหม่อีก

๕. แจกจ่ายวิชาชีพให้นักเรียนทราบ

เมื่อสำรวจความต้องการของนักเรียน และโรงเรียนได้พิจารณาว่าสามารถเปิดสอนใน

รายวิชาชีพใดได้บ้างแล้ว ก็แจ้งให้นักเรียน ทราบถึงรายละเอียดกระบวนการเรียนการสอน ของแต่ละรายวิชาอาชีพนั้น ๆ ต่อไป

๖. การขออนุญาตหรือการยินยอมของผู้ปกครองนักเรียน

ในขั้นนี้ผู้ปกครองนักเรียนจะต้องเข้ามา มีส่วนรับรู้หรือยินยอมการเลือกเรียนในวิชา อาชีพของบุตรหลานของตนด้วย ทั้งนี้เพื่อให้ เกิดความพึงพอใจของทั้งผู้เรียนและผู้ให้การ สนับสนุน เมื่อผู้ปกครองเห็นชอบด้วยแล้ว จึงจัดนักเรียนเข้าแผนการเรียนต่อไป

๗. การปฐมนิเทศนักเรียน

การปฐมนิเทศนักเรียนนั้นให้กระทำทั้ง การเรียนภายในโรงเรียน การไปหาประสบการณ์ ในสถานประกอบการ แหล่งวิทยากร และ สถานประกอบอาชีพอิสระว่าจะต้องมีขั้นตอน ในการเรียน การปฏิบัติอย่างไร การประพฤติ ตนควรทำอย่างไร ในการปฐมนิเทศนี้ ถ้าเป็น ไปได้โรงเรียนควรจะเชิญผู้ปกครองนักเรียนมา ร่วมรับรู้ในแนวปฏิบัติกับนักเรียนด้วย เพื่อให้ เกิดความเข้าใจร่วมกันยิ่งขึ้น

๘. การส่งนักเรียนไปฝึกปฏิบัติงาน

ในขั้นนี้นับว่ามีความสำคัญยิ่ง ซึ่งจะมี ผลกระทบต่อตัวนักเรียนเอง ครูผู้เกี่ยวข้อง โรงเรียนและผู้ปกครองนักเรียนผลรวมจะออก

มาในรูปใดนั้นขึ้นอยู่กับวิธีการปฏิบัติจริงของ
ชั้นนั้นนั่นเอง สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงก็คือ ก่อนที่
จะส่งนักเรียนออกไปเผชิญกับโลกภายนอกนั้น
นักเรียนควรจะต้องได้เรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและ
ภาคปฏิบัติพอสมควรแล้ว โรงเรียนก็จะจัดส่ง
นักเรียนไปหาประสบการณ์จากแหล่งฝึกงาน
อาชีพตามที่คณะกรรมการของโรงเรียนได้
พิจารณาคัดเลือกและได้ตกลงกับเจ้าของแหล่ง
ฝึกอาชีพนั้น ๆ ไว้ การฝึกงานนั้นจะต้องใช้ทั้ง
ในวันเรียนตามปกติและวันหยุดเสาร์-อาทิตย์
ถ้าโรงเรียนพึงประสงค์ที่จะให้เกิดทักษะมากขึ้น
ในช่วงระยะเวลาปีภาคเรียน ก็ควรจะส่ง
นักเรียนออกไปฝึกงานด้วย

๙. การนิเทศ ติดตามผลการฝึก ปฏิบัติงาน

เมื่อโรงเรียนส่งนักเรียนออกไปฝึกงาน
ตามสถานที่ต่าง ๆ แล้ว จะต้องมีการ
นิเทศ ติดตามผลการปฏิบัติงานของนักเรียน
เพื่อทราบปัญหาอุปสรรคและความเปลี่ยนแปลง
พฤติกรรมการเรียนรู้ ทักษะ ทักษะคติ ฯลฯ
ที่มีต่อการงานอาชีพนั้น ๆ ว่าเป็นอย่างไร และ
ยังจะได้ทราบข้อมูลจากผู้ฝึกสอนหรือเจ้าของ
สถานประกอบการต่าง ๆ เป็นการประสานงาน
และเป็นการถ่วงโยงการเรียนซึ่งกันและกันด้วย

๑๐. การประเมินผลการเรียนรู้

ในการประเมินผลการเรียนรู้นั้น แบ่ง
ออกเป็น ๒ อย่าง คือ

๑. ภาคทฤษฎี ทางโรงเรียนจะเป็นผู้
ประเมินผลเองตามกระบวนการของหลักสูตร

๒. ภาคปฏิบัติ การประเมินผลจะกระทำ
ในรูปคณะกรรมการ โดยให้คณะกรรมการ
ทุกคนได้มีส่วนพิจารณาความรู้ ความสามารถ
ในการปฏิบัติจริงของนักเรียนว่ามีความ
เหมาะสมตามเกณฑ์ที่ได้ตั้งไว้มากน้อยเพียงใด
คณะกรรมการประกอบด้วย

- เจ้าของสถานประกอบการ
- วิทยากรหรือพี่เลี้ยงผู้ฝึกสอน
- ครูหัวหน้าฝ่ายวิชาชีพ
- ครูนิเทศ
- ตัวแทนชุมชนที่โรงเรียนแต่งตั้งไว้

แต่ละรายวิชาอาชีพนั้น ๆ

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

ย่อมเป็นที่รู้และเป็นที่เข้าใจกันโดยทั่วไป
ในวงงานการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องแล้ว
ว่า ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นนี้มีอยู่หลาย
ประการ ในที่นี้จะขอเสนอปัญหาที่พบมา คือ

๑. ปัญหาด้านบุคลากร

คนนับว่าเป็นเรื่องใหญ่ เพราะงานเกิด
จากคน ความสำเร็จของงานและคุณภาพของ
งานนั้นขึ้นอยู่กับผู้ปฏิบัติ ปัญหาด้านบุคคลที่มี
ผลกระทบโดยตรง ได้แก่

๑.๑ ผู้บริหารโรงเรียน ปัญหานี้มักจะ
เกิดเฉพาะรายบุคคลเท่านั้น เช่น

– ให้ความสนใจในเรื่องการนำแหล่งทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอนน้อยไป

– ให้ความสำคัญของวิชาการงานและวิชาอาชีพน้อยไป

– มีทัศนคติและความรู้สึกนึกคิดที่ไม่เห็นด้วยกับการที่โรงเรียนจะต้องเข้าไปขอความร่วมมือกับชุมชน เพราะก่อให้เกิดความยุ่งยากลำบากใจในหลาย ๆ ประการที่จะกระทำเช่นนั้น

– ความรู้สึกเคยชินกับหลักสูตรเก่า

– ความจริงใจของผู้บริหารบางคนที่มีต่อการบริหารหลักสูตรมีน้อยเกินไป

๑.๒ ครู-อาจารย์

ครู-อาจารย์นับว่าเป็นตัวจักรสำคัญที่จะทำให้การใช้แหล่งฝึกงานในชุมชนเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่ นั่นคือ

– ครูผู้สอนจะเกิดความรู้สึกว่า การที่โรงเรียนต้องไม่เกี่ยวข้องกับชุมชนอยู่ตลอดเวลา นั้นทำให้ตัวเขาต้องพลอยยุ่งยากลำบากไปด้วย ก่อให้เกิดความรู้สึกที่ไม่ดีต่อผู้บริหารก็มีอยู่ไม่น้อย

-- การขาดความศรัทธาของครูต่อการใช้หลักสูตรวิชาอาชีพ จึงทำให้เขาให้ความสนใจน้อยด้วยความไม่เต็มใจ

– ครู – อาจารย์บางส่วนยังฝังความรู้สึกอยู่กับการสอนแบบเก่า ยังพอใจกับการสอนแบบ “ซอร์คและกระดานดำ” อยู่

– หลักสูตรเปลี่ยนไปแล้วแต่ครูยังไม่เปลี่ยนให้ทันกับเหตุการณ์

วิธีแก้ไขปัญหานี้ อาจกระทำได้หลายวิธี เช่น

– ผู้บริหารจะต้องประชุมชี้แจงเพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจในนโยบาย บทบาทและหน้าที่ของทุกคนว่าจะต้องมีส่วนร่วมในการปฏิบัติต่อส่วนรวมอย่างไร

– ให้โอกาสครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องได้อภิปรายปัญหาร่วมกัน

– ลองใช้การบริหารแบบ Q.C.C. (Quality Control Circle) เข้าช่วย

– ผู้บริหารต้องให้ขวัญและกำลังใจในการทำงานแก่ครู

– การเยี่ยมชมโรงเรียนอื่น ๆ ที่ประสบผลสำเร็จในการทำงาน จะช่วยให้ครูเปลี่ยนแนวความคิดและเกิดทัศนคติที่ดีต่อการทำงานได้

๑.๓ ผู้ปกครองนักเรียน

– โดยส่วนใหญ่แล้วต้องการให้บุตรหลานเรียนเพื่อรับราชการหรือที่เรียกกันว่า “เรียนเพื่อเป็นเจ้าคนนายคน”

– มีผู้ปกครองบางกลุ่ม โดยเฉพาะผู้ที่มีการศึกษาสูง ๆ อยู่แล้ว และผู้ที่มีฐานะความเป็นอยู่ดี จะไม่นิยมให้บุตรหลานเรียนในแขนงวิชาอาชีพ ซึ่งมักจะไม่นับถึงความสามารถของผู้เรียน

— ผู้ปกครองส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของหลักสูตรที่เปลี่ยนแปลง

วิธีแก้ไขปัญหา

— ใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ แก่ชุมชน

— ฝ่ายแนะแนวจะต้องให้ความรู้ความเข้าใจแก่ชุมชน

— เมื่อโรงเรียนมีการปฐมนิเทศ หรือ บัณฑิตนิเทศนักเรียนควรเชิญผู้ปกครองมาร่วมฟังด้วย

— โรงเรียนควรเชิญผู้ปกครองมาร่วมประชุมปรึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละครั้ง

— ถ้าโรงเรียนจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรเชิญผู้ปกครองมาร่วมด้วย

๒. ปัญหาการนิเทศและการติดตามผลการปฏิบัติงานของนักเรียน

การนิเทศงานของครู ถ้าเป็นโรงเรียนใหญ่ ๆ คงจะไม่มีปัญหามากนัก แต่ถ้าเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จะต้องประสบปัญหาที่ว่าครูในสายการงานและอาชีพไม่เพียงพอ ดังนั้นในการแก้ปัญหาในเรื่องนี้ ทางโรงเรียนจะต้องให้ครูฝ่ายวิชาสามัญเข้าช่วยเหลือในการนิเทศด้วย โดยจะต้องให้ความรู้หรือแนวทางขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับงานด้านวิชาชีพบ้าง เพื่อให้เป็นประสบการณ์ก่อนที่จะเข้าร่วมมือช่วยเหลือกันต่อไป

แนวการไปนิเทศงานควรกระทำดังนี้

๑. ความคุมดูแลและให้ข้อเสนอแนะการปฏิบัติงานแก่นักเรียน

๒. ดูแลการไป-กลับของนักเรียน

๓. รับทราบปัญหาต่าง ๆ ที่ฝ่ายนักเรียนและเจ้าของสถานฝึกงานเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป

๔. ประสานงานกับผู้ฝึกสอนหรือเจ้าของสถานฝึกงานนั้น ๆ

๕. การนิเทศต้องทำสม่ำเสมอ

อนึ่ง เมื่อโครงการส่งนักเรียนออกไปฝึกงานเพื่อหาประสบการณ์สิ้นสุดลงแต่ละคราวแล้วโรงเรียนจะต้องเชิญครูทุกฝ่าย คณะกรรมการของชุมชนวิทยากร และเจ้าของสถานฝึกงานที่เกี่ยวข้องทุกคนร่วมประชุมปรึกษาเพื่อให้ทราบถึงผลการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่ได้กระทำไปแล้วนั้นว่า มีความสำเร็จตามเป้าหมายมากน้อยเพียงใดมีข้อบกพร่องที่จะต้องแก้ไขปรับปรุงในการที่จะต้องดำเนินงานในโอกาสต่อไปอย่างไร และสิ่งที่โรงเรียนจะลืมนเสียมิได้ก็คือการทำหนังสือขอบคุณเจ้าของสถานฝึกงานทุกแห่งเพื่อเป็นกำลังใจและเป็นการให้เกียรติแก่เขาด้วย

ผลที่ได้รับจากการดำเนินงาน

๑. โรงเรียนกับชุมชน

— ทำให้เกิดการประสานงานร่วมกันด้วยดี

- ทำให้ประชาชนมีความเข้าใจในหลักสูตรและนโยบายของรัฐบาลมากขึ้น
- ทำให้โรงเรียนพัฒนาชุมชนได้ง่ายขึ้น
- ทำให้ประชาชนเห็นคุณค่าของการที่บุตรหลานของตนเรียนวิชาอาชีพมากขึ้น
- ทำให้ค่านิยมที่จะเรียนเพื่อรับราชการเพียงอย่างเดียวเปลี่ยนไป

๒. ครู-อาจารย์

- เกิดความกระตือรือร้นในการทำงานมากขึ้น
- เห็นคุณค่าของชุมชนที่มีต่อโรงเรียน
- ทำให้ครูและผู้ปกครองเข้าใจกันและประสานงานกันได้ดีมากยิ่งขึ้น
- ทำให้ครูทุกฝ่ายเห็นใจกันและร่วมมือในการทำงานกันดีขึ้น
- ทำให้ครูได้เกิดการเรียนรู้

๓. นักเรียน

- ได้รับประสบการณ์จากการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น
- ได้เข้าใจชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมดีขึ้น
- ก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการทำงานและเห็นคุณค่าให้งานอาชีพมากขึ้น

- เป็นการเรียนรู้ปัญหาอุปสรรคในการทำงาน

การใช้สถานประกอบการ แหล่งวิทยาการ และสถานประกอบอาชีพ อีกระดิ่งกล่าวแล้วจะเกิดผลสำเร็จมากน้อยเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถ ความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียนทุกฝ่ายและประชาชนในชุมชนที่จะให้การสนับสนุน ตลอดจนสภาพแวดล้อมในท้องถิ่นนั้น ๆ จะเอื้ออำนวยมากน้อยเพียงใด งานการศึกษาเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อนกว่าจะเห็นผลได้ต้องอาศัยเวลา พวกเราในฐานะ “ทหารเอก” ผู้รับใช้สังคมจะต้องช่วยกันฝ่าฟันอุปสรรคนานับประการกันต่อไป มีข้อความให้คิดอยู่อย่างหนึ่งว่า “เมื่อมีปัญหาก็ต้องไม่หนีปัญหา แต่เราจะต้องเข้าไปหาปัญหา” การทำงานใดๆ ก็ตาม บางครั้งอาจจะทำให้เกิดความอึดอัดใจ คับข้องใจและเกิดความท้อถอยในการทำงานได้ ก็มีข้อคิดอีกอย่าง คือ “เราอาจจะ ‘ห่อ’ ได้ แต่เราต้อง ‘ไม่ออ’” เราหยุดเพื่อจะเดินหน้าต่อไป”

งานโรงเรียนเป็นงานให้บริการแก่สังคมอย่างแท้จริงจะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายได้ก็ต้องอาศัย “ความจริงใจ การเสียสละ มีมานะ และความอดทน”